

RP 108/2001 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 21 § sysselsättningslagen, 9 § lönegarantilagen, 8 § lagen om lönegaranti för sjömän och lagen om kollektivavtal

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att sysselsättningslagen, lönegarantilagen, lagen om lönegaranti för sjömän och lagen om kollektivavtal skall ändras så att de markbelopp som anges i lagarna ändras till euro och cent. Ändringarna görs enligt den fastställda omräkningskoefficienten. De gällande markbeloppen avrundas huvudsakligen till närmaste cent enligt avrundningsreglerna i euroförord-

ningen. Samtidigt ersätts de formuleringar som avser mark med euro, cent eller belopp.

Propositionen är en del av en större helhet där markbeloppen i lagstiftningen om bl.a. förmåner och avgifter ändras till euro och cent, då euro vid ingången av 2002 blir kontantvaluta och finska marken tas ur bruk.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2002.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Övergång till euro

Finland håller stegvis på att övergå till det gemensamma valutasystemet inom den europeiska ekonomiska och monetära unionen. I Finland började euron användas som kontovaluta den 1 januari 1999 samtidigt som den permanenta omräkningskursen fastställdes till 5,94573. Avrundning av penningbelopp och övriga frågor av teknisk natur har fastställts rådets förordningar (EG) nr 1103/97 och nr 974/98 vilka gäller ibruktagande av euron.

Den offentliga förvaltningen kommer i fråga om sina kunder att övergå till euron efter den treåriga övergångsperioden, dvs. den 1 januari 2002. Före det betalas olika lagstadgade förmåner, anges maximibelopp och föreläggs olika skadestånd och plikter i mark. Euro används inte som kontantvaluta före den 1 januari 2002.

1.2. Markbeloppen i lagarna

I lagstiftningen om arbetslivet finns ett flertal bestämmelser där beloppen anges i mark eller där åtminstone ordet mark förekommer, t.ex.

1) i lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) och lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990), vilka gäller sociala förmåner

2) bestämmelsen om sysselsättningsstöd till kommunen i sysselsättningslagen (275/1987)

3) bestämmelserna om det maximala lönegarantibeloppet per arbetstagare i lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000)

4) bestämmelserna om maximibeloppen för plikt i lagen om kollektivavtal (436/1946).

Pliktbeloppen enligt lagen om kollektivavtal skall justeras särskilt genom förordning treårsvis i motsvarighet till förändringen i penningvärdet. Maximibeloppen för plikt justerades senast den 1 januari 2000. I förordningen om justering av de maximibelopp för

plikt som avses i lagen om kollektivavtal (1246/1999) har införandet av euron redan beaktats och maximibeloppen har angetts även i euro.

En del av beloppen anges i hela mark eller med 10, 100, 1 000 eller t.o.m. 10 000 marks noggrannhet. De jämna tal som innehåller mest nollor uttrycker i allmänhet inkomst- eller förmögenhetsgränser eller förvaltningsmässiga gränser i mark. Syftet med de jämna beloppen har varit bl.a. att förtydliga lagstiftningen och att göra det lättare att komma ihåg eller informera om dessa angelägenheter.

2. Föreslagna ändringar

Juridiskt sett är lagändringarna inte nödvändiga då euron börjar användas som kontantvaluta den 1 januari 2002. EG-lagstiftningen innehåller regler för omräkning och avrundningar i samband därmed och dessa regler kan tillämpas direkt.

Med avseende på rättssäkerheten, lagstiftningens tydlighet, informationen och kundbetjäningen bör markbelopp dock inte förekomma i författningarna efter det att euro och cent har ersatt mark och penni. Ur lagstiftningsperspektiv och för medborgarna överlag blir det förr eller senare problem, om förmåner eller förpliktelser anges i en valuta som inte finns, dvs. som inte får eller kan användas för inköp. Då förlängs samtidigt i onödan den tid då omräkningskoefficienten behövs för att det skall vara möjligt att gestalta ett belopp som ett verkligt betalningsmedel i användning.

Det är inte heller någon bra lösning att ändra beloppen till euro vartefter att enstaka paragrafer ändras av andra, innehållsmässiga skäl. Ett sådant tillvägagångssätt skulle vara mycket långsamt och under övergångsperioden skulle mark och euro förekomma parallellt i lagstiftningen. I något skede skulle det i vilket fall som helst stå klart att alla belopp måste ändras till euro i lagstiftningen.

Regeringen utgår från att största delen av beloppen i lagstiftning ändras till euro genast

vid ingången av 2002. Omräkningen till euro och cent görs enligt den fastställda omräkningskoefficienten samt enligt avrundningsregeln i den ovan nämnda, s.k. euroförordningen (EG) nr 1103/97.

Regeringen har utgått från att de förmåner som betalas ut i allmänhet fastställs med en cents noggrannhet. En cents noggrannhet är dock inte en ändamålsenlig lösning i alla situationer. Redan med tanke på trovärdigheten i verkställigheten av lagstiftningen är det tveksamt om det går att uppskatta maximibelopp eller pliktbelopp med en cents noggrannhet.

En utgångspunkt vid verkställigheten av de ändringar som införandet av euron medför är att enhetliga principer bör iakttas. Viktigt är att kostnaderna inte får öka. Nivån på förmånerna får däremot inte heller sjunka för individen och minst av allt utbetalningen av en förmån upphöra.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

I denna proposition har syftet varit att ändra beloppen så kostnadsneutralt som möjligt. Extra kostnader föranleds i första hand av att ADB-systemet för lönegarantin måste ändras, men kostnaderna är inte betydande i jämförelse med de totala lönegarantikostnaderna.

Propositionen har inte några andra betydande kostnadseffekter.

4. Beredningen av propositionen

Finansministeriets EMU-projekt godkände den 18 december 1997 Finlands nationella övergångsplan för införande av euron. Vid arbetsministeriet utreddes på basis av denna bl.a. behoven av ändringar i lagstiftningen (rapport av arbetsgruppen för utredning av övergången till den tredje etappen i EMU, 31.5.1999). Även vid social- och hälsovårdsministeriet uppgjordes en plan, och för övergångsperioden tillsatte ministeriet den 1 mars 1999 ett projekt för införande av euron. Arbetsministeriet deltog i projektets författningsarbetsgrupp.

Av praktiska skäl kom arbetsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet överens om att de författningsändringar som gäller social trygghet skall ingå i samma proposition. I den regeringsproposition (RP 74/2001 rd) som social- och hälsovårdsministeriet lade fram den 11 maj 2001 föreslås således att lagen om arbetsmarknadsstöd och lagen om arbetskraftspolitisk utbildning ändras så som införandet av euron förutsätter.

I denna proposition har avrundningarna gjorts i enlighet med euroförordningen.

Propositionen med förslag till lagar om ändringar av sysselsättningslagen, lönegarantilagen, lagen om lönegaranti för sjömän och lagen om kollektivavtal har beretts som tjänsteuppdrag vid arbetsministeriet.

DETALJMOTIVERING**1. Lagförslag****1.1. Sysselsättningslagen**

21 §. Sysselsättningsstöd till kommunen. Beloppet av sysselsättningsstöd har ändrats till euro enligt omräkningskoefficienten. Stödet har avrundats till två decimaler.

Ikraftträdelsebestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2002. Beslut och meddelande skall dock kunna fattas och ges i euro redan innan lagen träder i kraft. Före ikraftträdandet får också de åtgärder som verkställigheten förutsätter vidtas.

1.2. Lönegarantilagen

9 §. Maximalt lönegarantibelopp. Det maximala lönegarantibeloppet i mark har ändrats till euro enligt omräkningskoefficienten. Beloppet har avrundats till hela euro.

Ikraftträdelsebestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2002.

1.3. Lagen om lönegaranti för sjömän

8 §. Maximalt belopp i vissa fall av skade-

stånd eller gottgörelse och lön för väntetid vilka betalas enligt lönegarantin. Det maximala lönegarantibeloppet i mark har ändrats till euro enligt omräkningskoefficienten. Beloppet har avrundats till hela euro.

Ikraftträdelsebestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2002.

1.4. Lagen om kollektivavtal

7 och 9 §. Markbeloppen har ändrats till euro och ordet mark till euro.

13 a §. Ordet markbelopp har ändrats till belopp.

Ikraftträdelsebestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2002. Beslut om plikt skall kunna fattas i euro och eventuella åtgärder som verkställigheten förutsätter skall få vidtas redan innan lagen träder i kraft.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2002.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om ändring av 21 § sysselsättningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sysselsättningslagen av den 13 mars 1987 (275/1987) 21 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1355/1997, som följer:

21 §

Sysselsättningsstöd till kommunen

Anvisar Arbetskraftsbyrån med stöd av 19 § en arbetslös person att sysselsättas av kommunen, har kommunen rätt att av sysselsättningsanslagen i sysselsättningsstöd för sysselsättningskostnaderna få 19,85 euro för de dagar för vilka kommunen är skyldig att betala lön, dock för högst fem dagar per vecka (*normalt sysselsättningsstöd*). Genom förordning av statsrådet kan bestämmas att ett

högre stöd än det normala sysselsättningsstödet skall betalas till kommunen för sysselsättande av en arbetslös.

_____

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.
Beslut och meddelanden om stödbelopp som avses i denna lag kan fattas och ges i euro redan innan lagen träder i kraft.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.**Lag****om ändring av 9 § lönegarantilagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lönegarantilagen av den 27 november 1998 (866/1998) 9 § 1 mom., sådant det ly-
der i lag 438/2000, som följer:

9 §	förts för en och samma arbetsgivare 15 200 euro.
<i>Maximalt lönegarantibelopp</i>	_____

Det maximala lönegarantibeloppet per ar-
betstagare är på basis av arbete som har ut-

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

3.**Lag****om ändring av 8 § lagen om lönegaranti för sjömän**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 15 december 2000 om lönegaranti för sjömän (1108/2000) 8 § 1 mom.
som följer:

8 § <i>Maximalt belopp i vissa fall av skadestånd eller gottgörelse och lön för väntetid vilka betalas enligt lönegarantin</i>	lag är per arbetstagare på basis av arbete som har utförts för en och samma arbetsgiva- re 15 200 euro. _____ _____
---	---

Det maximala beloppet av skadestånd eller gottgörelse som avses i 4 § 2 mom. i denna _____	Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.
--	--

4.

Lag**om ändring av lagen om kollektivavtal**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 7 juni 1946 om kollektivavtal (436/1946) 7 § 1 mom., 9 § 1 mom. och 13 a §, dessa lagrum sådana de lyder, 7 § 1 mom. i lag 424/1986 samt 9 § 1 mom. och 13 a § i lag 660/1984, som följer:

7 §

Arbetsgivare och arbetstagare, som är bundna av kollektivavtal och som medvetet bryter eller som på goda grunder hade bort inse att de bryter mot bestämmelser i avtalet, kan dömas att betala plikt, arbetsgivaren högst 23 500 euro och arbetstagaren högst 230 euro.

stiga 23 500 euro.

13 a §

De i 7 och 9 § nämnda beloppen skall genom förordning av statsrådet justeras treårsvis i motsvarighet till förändringen i penningvärdet.

9 §

En förening och en arbetsgivare som är part i eller eljest bunden av ett kollektivavtal, men som inte uppfyller av avtalet härflytande och i 8 § nämnda förpliktelser skall i stället för skadestånd betala plikt, om inte annorlunda bestämts i avtalet. Denna plikt får inte över-

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

Beslut om pliktbelopp som avses i denna lag kan ange beloppet i euro redan innan lagen träder i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 17 augusti 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister *Tarja Filatov*

*Bilaga
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av 21 § sysselsättningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sysselsättningslagen av den 13 mars 1987 (275/1987) 21 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1355/1997, som följer:

Gällande lydelse

21 §

Sysselsättningsstöd till kommunen

Anvisar Arbetskraftsbyrån med stöd av 19 § en arbetslös person att sysselsättas av kommunen, har kommunen rätt att av sysselsättningsanslagen i sysselsättningsstöd för sysselsättningskostnaderna få 118 mark för de dagar för vilka kommunen är skyldig att betala lön, dock högst för fem dagar per vecka (*normalt sysselsättningsstöd*). Genom förordning kan bestämmas att ett högre stöd än det normala sysselsättningsstödet skall betalas till kommunen för sysselsättande av en arbetslös.

Föreslagen lydelse

21 §

Sysselsättningsstöd till kommunen

Anvisar Arbetskraftsbyrån med stöd av 19 § en arbetslös person att sysselsättas av kommunen, har kommunen rätt att av sysselsättningsanslagen i sysselsättningsstöd för sysselsättningskostnaderna få 19,85 euro för de dagar för vilka kommunen är skyldig att betala lön, dock för högst fem dagar per vecka (*normalt sysselsättningsstöd*). Genom förordning av statsrådet kan bestämmas att ett högre stöd än det normala sysselsättningsstödet skall betalas till kommunen för sysselsättande av en arbetslös.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

Beslut och meddelanden om stödbelopp som avses i denna lag kan fattas och ges i euro redan innan lagen träder i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.**Lag****om ändring av 9 § lönegarantilagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lönegarantilagen av den 27 november 1998 (866/1998) 9 § 1 mom., sådant det lyder i lag 438/2000, som följer:

Gällande lydelse

9 §

Maximalt lönegarantibelopp

Det maximala lönegarantibeloppet per arbetstagare är på basis av arbete som har utförts för en och samma arbetsgivare 90 000 mark.

Föreslagen lydelse

9 §

Maximalt lönegarantibelopp

Det maximala lönegarantibeloppet per arbetstagare är på basis av arbete som har utförts för en och samma arbetsgivare 15 200 euro.

_____

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

_____

3.

Lag**om ändring av 8 § lagen om lönegaranti för sjömän**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 15 december 2000 om lönegaranti för sjömän (1108/2000) 8 § 1 mom. som
följer:

Gällande lydelse

8 §

*Maximalt belopp i vissa fall av skadestånd
eller gottgörelse och lön för väntetid vilka
betalas enligt lönegarantin*

Det maximala beloppet av skadestånd el-
ler gottgörelse som avses i 4 § 2 mom. I
denna lag per arbetstagare är på basis av ar-
bete som har utförts för en och samma ar-
betsgivare 90 000 mark.

Föreslagen lydelse

8 §

*Maximalt belopp i vissa fall av skadestånd
eller gottgörelse och lön för väntetid vilka
betalas enligt lönegarantin*

Det maximala beloppet av skadestånd el-
ler gottgörelse som avses i 4 § 2 mom. i
denna lag per arbetstagare är på basis av ar-
bete som har utförts för en och samma ar-
betsgivare 15 200 euro.

Denna lag träder i kraft den 1 januari
2002.

4.

Lag**om ändring av lagen om kollektivavtal**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 7 juni 1946 om kollektivavtal (436/1946) 7 § 1 mom., 9 § 1 mom. och 13 a §, dessa lagrum sådana de lyder, 7 § 1 mom. i lag 424/1986 samt 9 § 1 mom. och 13 a § i lag 660/1984, som följer:

Gällande lydelse

7 §

Arbetsgivare och arbetstagare, som är bundna av kollektivavtal och som medvetet bryter eller som på goda grunder hade bort inse att de bryter mot bestämmelser i avtalet, kan dömas att betala plikt, arbetsgivaren högst nittiotusen mark och arbetstagaren högst niohundra mark.

9 §

Förening och arbetsgivare, som är parter i eller eljest bundna av ett kollektivavtal, men som inte uppfyller av avtalet härflytande och i 8 § nämnda förpliktelser, skall i stället för skadestånd betala plikt, om inte annorlunda bestämts i avtalet. Denna plikt får inte överstiga nittiotusen mark.

13 a §

De i 7 och 9 §§ nämnda markbeloppen skall genom förordning justeras treårsvis i motsvarighet till förändringen i penningvärdet.

Föreslagen lydelse

7 §

Arbetsgivare och arbetstagare, som är bundna av kollektivavtal och som medvetet bryter eller som på goda grunder hade bort inse att de bryter mot bestämmelser i avtalet, kan dömas att betala plikt, arbetsgivaren högst 23 500 euro och arbetstagaren högst 230 euro.

9 §

En förening och en arbetsgivare som är part i eller eljest bunden av ett kollektivavtal, men som inte uppfyller av avtalet härflytande och i 8 § nämnda förpliktelser skall i stället för skadestånd betala plikt, om inte annorlunda bestämts i avtalet. Denna plikt får inte överstiga 23 500 euro.

13 a §

De i 7 och 9 § nämnda beloppen skall genom förordning av statsrådet justeras treårsvis i motsvarighet till förändringen i penningvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

Beslut om pliktbelopp som avses i denna lag kan ange beloppet i euro redan innan lagen träder i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.